

A XUSTIZA ANULA O PROXECTO ACUÍCOLA DE RINLO POLO SEU IMPACTO AMBIENTAL

Apolinar Gómez Roca*

Tras catro anos de contenda xudicial contra Acuinor e a Xunta de Galiza, ADEGA consegue defender o espazo natural protexido LIC As Catedrais e zona Rede Natura 2000, no termo municipal de Rinlo, da pretendida instalación dunha planta de acuicultura que afectaría de xeito irreversible aos hábitats alí protexidos pola Unión Europea. Dúas sentenzas da Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Superior de Xustiza de Galiza veñen de dar a razón a ADEGA, aténdose a preceptos legais, que poden sentar precedente para a futura defensa doutros espazos incluídos en Rede Natura e que estean ameazados por algún proxecto industrial. Neste artigo, un dos puntais do éxito de ADEGA nesta loita, o seu avogado, Apolinar Gómez Roca, relata o contido das dúas sentenzas e os fundamentos nos que se basean as devanditas resolucións xudiciais.

1ª SENTENZA: ANULACIÓN DA DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL

A primeira sentenza do TSXG, ditada pola súa Sección Primeira, de 23 de setembro de 2009, anula a Resolución de data 16 de maio de 2005 da Dirección Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental da Xunta de Galiza na que se aprobaba a Declaración de Impacto Ambiental (DIA) relativa ao proxecto de posta en funcionamento e explotación dunha granxa de acuicultura mariña en Rinlo, concello de Ribadeo (Lugo), promovida por ACUINOR, S.L.

Os motivos de anulación da DIA baséanse fundamentalmente na vulneración da Directiva 92/43 CEE, relativa á Conservación dos Lugares de Interese Comunitario e Hábitats Naturais e da Fauna e Flora Silvestre, e concretamente do art. 6 (apartados 3 e 4), trasposta ao Dereito español a través do Real Decreto 1995/1997 (hoxe con algunha modificación non substancial). Este artigo 6, referido a "Medidas de Conservación" vén a establecer o seguinte nos seus diferentes apartados:

- Apartado 3: *Calquera plano ou proxecto que, sen ter relación directa coa xestión do lugar ou sen ser necesario para esta, poida afectar de xeito apreciable aos citados lugares, xa sexa individualmente ou en combinación con outros planos ou proxectos, someterase a unha axeitada avaliación das súas repercusións no lugar, tendo en conta os obxectivos de conservación de dito lugar. Á vista das conclusións da avaliación das repercusións no lugar e supeditado ao disposto no apartado 4*

A granxa acuícola afectaba a hábitats prioritarios protexidos pola Unión Europea.

deste artigo, as autoridades nacionais competentes só manifestarán a súa conformidade con dito plano ou proxecto tras asegurarse que non causará prexuízo á integridade do lugar en cuestión e, de proceder, tras sometelo a información pública.

Tal e como denunciou no seu día ADEGA e tal e como resolve agora o máximo órgano xudicial de Galiza, a Declaración de Impacto Ambiental do proxecto sectorial de Rinlo non cumpría con este precepto legal, ao desatender as características singulares e de protección do lugar de ubicación da granxa acuícola mariña (no LIC As Catedrais, dentro da Rede Natura 2000). Esta primeira sentenza recolle o establecido neste apartado, é dicir, que a Administración ha de ter a certeza de que o proxecto no producirá efectos nocivos para a integridade do lugar, e isto só sucede cando non existe dúbida razoábel desde

o punto de vista científico sobre a inexistencia de tales efectos (así o considera tamén o Tribunal Europeo de Xustiza). Neste caso, non foi a Administración, senón ADEGA a que presentou probas nos distintos procedementos xudiciais coas que logrou acreditar que se producía unha fragmentación do espazo natural cunha significativa perda da integridade do LIC. É visible a indiferenza da Administración con respecto ás leis ambientais, cando unha organización sen ánimo de lucro se ve obrigada a "asumir" a responsabilidade da Xunta na defensa do interese público ante os tribunais e na dotación das probas acreditativas da irreversibilidade do dano que se ía executar nun ben común.

- Apartado 4: *Se, a pesar das conclusións negativas da avaliación das repercusións sobre o lugar e a falla de solucións alternativas, debера realizarse un plano ou proxecto por razóns*

imperiosas de interese público de primeira orde, incluídas razóns de índole social ou económica, o Estado membro tomará cantas medidas compensatorias sexan necesarias para garantir que a coherencia global de Natura 2000 quede protexida. Dito estado membro informará á Comisión das medidas compensatorias que teñan adoptado.

No caso de que o lugar considerado acolla un tipo de hábitat natural e/ou unha especie prioritarios, unicamente se poderán alegar consideracións relacionadas coa saúde humana e a seguridade pública, ou relativas a consecuencias positivas de primordial importancia para o medio ambiente, ou ben, previa consulta á Comisión Europea, outras razóns imperiosas de interese público de primeira orde.

Tamén quedou acreditado en ditame xudicial que no citado lugar existían, entre outros, hábitats naturais prioritarios, como eran o 4020* (brezais húmidos atlánticos de zonas tépedas de *Erica ciliaris* e *Erica tetralix*; e o 4040* (brezais secos atlánticos costeiros de *Erica vagans*). Entón, incumpríase tamén o establecido no parágrafo segundo do apartado 4 do art. 6 da Directiva 92/43 CEE, pois dito proxecto non tiña relación algunha coa saúde humana, coa seguridade pública ou con consecuencias positivas para o medio ambiente.

2ª SENTENZA: ANULACIÓN DA APROBACIÓN DO PROXECTO SECTORIAL

Tras a presentación do oportuno recurso de ADEGA, outra sentenza dita-da pola Sección Segunda do TSXG de data 1 de outubro de 2009 anula o acordo do Consello da Xunta de 28 de xullo de 2009 no que se aprobaba o Proxecto Sectorial de Incidencia Supramunicipal da granxa acuícola de Rinlo. Este acto tivo lugar no último Consello da Xunta en funcións do goberno Fraga. Os motivos polos que o TSXG anula o Proxecto son, segundo esta última sentenza, os seguintes:

- Que a Declaración de Impacto Ambiental do proxecto acuícola non é conforme ao Dereito (tal e como se ditaminaba na anterior sentenza).
- Que non está suficientemente xustificada a ubicación dentro da Zona de Servidume de Protección do Dominio Público Marítimo Terrestre de certos elementos (tanques de preengorde e de engorde) incluídos no proxecto.

ADEGA realizou diversas actividades reivindicativas na zona, pola defensa deste espazo de Rede Natura.

Varios membros de ADEGA foron imputados pola paralización das obras de Acuínor e, finalmente, quedaron absoltos sen cargos.

CONCLUSIÓN

Como resultado destas dúas sentenzas, o proxecto de acuicultura de Acuínor S.L. que pretendía a instalación dunha piscifactoría en Rinlo, no LIC As Catedrais e, por tanto, dentro da Rede Natura 2000, e que foi aprobado polo Consello da Xunta do goberno Fraga en funcións, é inviábel e a súa execución queda totalmente desbotada.

Por outra parte, ambas as dúas sentenzas poden sentar un precedente

para a súa aplicación en vindeiros casos nos que espazos de Rede Natura se vexan ameazados por proxectos que non cumpran coa normativa europea ou que non poidan probar a súa inocuidade contra os valores ambientais protexidos pola Directiva Hábitat.

* Apolinar Gómez Roca é avogado defensor de ADEGA.